

Beleidsvoorstel Paraatheid en alarmering, de basis op orde.

Achtergrond en aanleiding

De vrijwilligers in Fryslân zijn inzetbaar op basis van vrije instroom en zijn dus niet altijd beschikbaar op het moment van alarmering. Daarnaast weten we dat de paraatheid overdag op sommige plekken in Fryslân een uitdaging kan zijn, een gedeelte van de vrijwilligers werkt niet in hun woonplaats. Voor de paraatheid in Fryslân is het noodzakelijk dat een post kan rekenen op de hulp van een buurpost, of een vrijwilliger van een andere post of een beroepsmedewerker die werkt in het verzorgingsgebied van die post. De posten, vrijwilligers en beroepsmedewerkers vormen zo samen het netwerk dat nodig is om nu én in de toekomst goede en de snelste brandweezorg te bieden. Dit is de basis van Brandweer Fryslân en vastgelegd in Dekkingsplan 2.0: **Samen paraat**. Om dat netwerk goed te laten functioneren is inzicht nodig.

Beschikbaarheidssystemen waarin brandweerpersoneel hun beschikbaarheid kan opgeven geven inzicht in paraatheid. Voor de regionalisering gebruikten enkele gemeentelijke korpsen al zo'n systeem. Het project Paraatheid 1.0 heeft de aanschaf van deze systemen verder gestimuleerd en op dit moment beschikken vrijwel alle (63 van de 66) vrijwillige posten over een systeem. Deze uitbreiding is deels betaald met incidentele middelen, zowel wat betreft licenties als wat betreft hardware.

Naast inzicht van de verwachte beschikbaarheid, levert het kunnen reageren op onderbezetting bij alarmering een aanzienlijke bijdrage aan de paraatheid. Als onderdeel van het Dekkingsplan zijn er afspraken gemaakt de mogelijkheden van slimme (tweeweg) pagers te onderzoeken. Er is daarom binnen Brandweer Fryslân een uitgebreide pilot gedaan met beschikbaarheidssystemen en slimme pagers. Acht posten binnen Fryslân hebben onderzocht hoe beschikbaarheidssystemen nog beter kunnen worden gebruikt en welke mogelijkheden tweewegpaging biedt. Hieruit kunnen twee zaken worden geconcludeerd:

1. De beschikbaarheidssystemen dragen duidelijk bij aan de paraatheid door het verhogen van inzicht en aanpassing van gedrag (meer bewustzijn); Met slimme pagers kan de kwaliteit van data in de beschikbaarheidssystemen worden verbeterd.
2. Met slimme (tweeweg)pagers bij alarmering kan er minuten sneller worden gereageerd op onderbezetting. Dit draagt wezenlijk bij aan de verbetering van de opkomsttijden. Kanttekening is echter dat uit de pilot¹ blijkt dat de huidige slimme pagers nog onvoldoende technisch ontwikkeld zijn en dat het op dit vlak beter lijkt om te wachten op technologische ontwikkelingen in de markt.

Deze inzichten bieden drie opties die uitgewerkt zijn in deze businesscase.

¹ De bevindingen van deze pilot zijn uitgebreid beschreven in de **Rapportage en evaluatie pilots Slimmer alarmeren**.

Beschrijving beleidsvoorstel

Onderdeel van de brandweezorg in Fryslan is, met het oog op de veiligheid van de samenleving, de inspanning om opkomsttijden zo kort mogelijk te houden.

Dit gebeurt door aan de voorkant zo veel als mogelijk in beeld te hebben hoeveel personeel op welk uur van de dag beschikbaar is, zodat compenserende maatregelen kunnen worden getroffen.

Daarnaast blijft omdat we werken met het principe van vrije instroom er altijd de mogelijkheid dat er bij alarmering er te weinig mensen opkomen om het voertuig te laten rijden. Middels slimme pagers kan de responstijd in dit soort situaties met minuten worden verkort.

Inzet van slimme pagers biedt ook mogelijkheden om de data in de beschikbaarheidssystemen te verbeteren door onder andere gebruik te maken van zaken als geo-fencing, en biedt de mogelijkheid om regiobreed de paraatheid in één dashboard inzichtelijk te krijgen.

Mogelijke opties

- Optie 0 – We gaan verder op de huidige manier

De paraatheid is niet altijd op het niveau dat met beter inzicht wel mogelijk was geweest. Een te lage paraatheid leidt tot onderbezette brandweerauto's en langere aanrijtijden. Binnen de huidige begroting lukt het niet om structureel alle posten te voorzien van beschikbaarheidssystemen. Een bijkomend risico is dat defecten door achterstallig onderhoud of te late vervanging aan huidige paraatheidssystemen niet altijd worden verholpen.

Deze optie kent geen verdere kosten.

- Optie 1 – Alleen investeren op structurele borging beschikbaarheidssystemen, en niet op snelle reactie bij onderbezetting en maximale paraatheidsondersteuning.

De paraatheid van de post kan het maximale niveau halen dat het inzicht uit de beschikbaarheidssystemen mogelijk maakt. Ploegleiders en clusterhoofden kunnen anticiperen op dit inzicht en maatregelen treffen. Alarmering van een tweede post bij onderbezetting duurt aanzienlijk langer omdat zonder tweewegpagers en koppeling met de meldkamer pas op de kazerne blijkt of er voldoende mensen zijn opgekomen.

De kosten voor deze optie bedragen **€ 50.000**. Dit is als volgt opgebouwd:

-extra budget voor licenties om deze kosten volledig te dekken, structureel € 23.000

-budget voor het vervangen van hardware (schermen en computers op de kazernes), op jaarbasis € 22.000

-financiering van koppeling met de Meldkamer zodat de overgang naar tweewegpaging altijd mogelijk is, € 5.000 per jaar

- Optie 2- Maximaal inzetten op verhogen paraatheid met slimme alarmeringssystemen

Er wordt maximaal ingezet op de monitoring van de paraatheid met beschikbaarheidssystemen en daarnaast is snelle reactie bij onderbezetting mogelijk door gebruik van tweewegpagers en koppeling met de meldkamer. Verder is het continue mogelijk een actueel beeld te hebben ten aanzien van de paraatheid zodat op basis van deze info

compenserende maatregelen te treffen (inzet beroeps, verplaatsen oefeningen) en bij acute onderbezetting is direct aanvullend te alarmeren.

De technologische ontwikkeling van de huidige pagers die getest zijn in de pilot staat goed gebruik op dit moment nog in de weg (formaat, batterijduur). Het is wel de verwachting dat tegen de tijd dat het project tot feitelijke uitvoering komt er op dit vlak er voldoende verbeteringen aan de pagers kunnen zijn doorgevoerd. Eventueel is gefaseerde invoering mogelijk.

De extra kosten voor deze optie bedragen **€ 275.000**. Deze kosten zijn opgebouwd uit:

- Investering op nieuwe tweewegpagers voor al het brandweerpersoneel op afschrijving: € 150.000, in aanvulling op het bestaande vervangingsbudget voor pagers.
- Bijbehorende licentiekosten en verbinding kosten per pager en achterliggende softwareapplicaties: € 55.000 in aanvulling op het huidige budget van de beschikbaarheidssystemen
- Extra formatie-uitbreiding op pager en systeembeheer om dat met het groeien van de mogelijkheden en complexiteit ook de beheer last stijgt: € 40.000
- Kosten voor systeemintegratie en ontwikkeling integrale paraatheidsmonitor/dashboard, en de uniforme aansluiting op de meldkamer: € 30.000

Risico paragraaf

Bij brandweezorg met vrijwilligers op basis van vrije instroom is er altijd de mogelijkheid dat bij een alarmering en niet genoeg brandweerpersoneel beschikbaar is.

Zonder de aanwezigheid van een systeem om de beschikbaarheid inzichtelijk te maken is het niet mogelijk te anticiperen op momenten in de week waar er krapte is.

In de dagsituatie is er beroepspersoneel van de veiligheidsregio beschikbaar om op sommige plekken de paraatheid te ondersteunen, zonder beschikbaarheidssystemen is niet in beeld waar deze mensen kunnen worden ingezet.

Indien slechts een deel van de posten voorzien kan worden van een beschikbaarheidssysteem zal dit leiden tot een gevoel van ongelijkheid.

Zonder tweewegpaging zal bij feitelijke onderbezetting gewacht moeten worden tot dit op de kazerne inzichtelijk is waarop daarna via de mobilfoon van het brandweervoertuig de meldkamer verzocht moet worden een andere post te alarmeren. Dit kost veel tijd.

Door de beschikbaarheidssystemen alleen lokaal aan te bieden en niet te integreren in een compleet systeem met koppelingen en tweewegpaging ontbreekt de mogelijkheid om regio breed en geaggregeerd de paraatheid te monitoren. (kleine lokale problemen in de paraatheid zijn onderdeel van het bestaande systeem in een netwerkorganisatie, echter geografische ongeziene clusteringen van individueel kleine problemen kunnen in het collectief toch tot een groter probleem leiden)

Raakvlakken met andere processen/ ontwikkelingen.

De uitvoering van het beleidsvoorstel vindt primair plaats binnen de afdeling Planvorming van de brandweer. Er is voldoende capaciteit beschikbaar voor:

- begeleiding van de pilots;
- realisatie brandweerbrede uitrol;
- beheer en onderhoud.

De verzameling en analyse van data en de verwerking daarvan is ten behoeve van de verhoging van de paraatheid en sturing. Hiervoor is afstemming nodig met de afdeling Informatiemanagement, maar ook binnen de brandweer. De ontwikkeling past binnen de VRF-brede in gang gezette ontwikkeling naar een meer informatiegestuurde organisatie en het streven naar de verbetering van datakwaliteit. De verwachting is dat met de beoogde versterking binnen Informatiemanagement ondersteunende capaciteit beschikbaar is. Binnen de brandweerorganisatie is een ontwikkeling gaande om processen te herijken zodat een verschuiving van inzet van capaciteit naar meer informatiedreven processen mogelijk is. Naast kwantitatieve capaciteit vraagt dit kwalitatieve capaciteit.

Advies

Het advies is te kiezen voor optie 1, alleen investeren op structurele borging beschikbaarheid systemen, en niet op snelle reactie bij onderbezetting en maximale paraatheidsondersteuning.

Voorgestelde planning/ implementatie traject uitgaande van optie 1

Kwartaal 1+2 2021	Licenties op orde Afspraken over koppeling Meldkamer (leverancier en 3Noord)
Kwartaal 2 2021	Uitlevering en implementatie beschikbaarheidssystemen op resterende posten.
Kwartaal 3 +4 2021	Uitwerken en implementeren structureel vervangingsprogramma van hard en software en ondersteunende systemen voor de beschikbaarheidssystemen.

BIJLAGE 1 tabel businesscase, investering en resultaten per optie

Businesscase alarmering, basis op orde	Paraatheid en	Optie 0	Optie 1	Optie 2
Welke investering vraagt het? (Kosten incl. btw) Materieel:		Geen	€ 28.000; licenties en koppeling Meldkamer	
Personeel:			€ 0	
Investering:			€ 25.000 vervanging hardware	€ 275.000
Welke kosten zijn reeds gedekt?		Alle	Deel van de bestaande beschikbaarheidssystemen	Deel van de bestaande beschikbaarheidssystemen
Beoogde resultaten voor klanten en ambities:				
- bijdrage samen aantoonbaar paraat		X	✓	✓
Beoogde resultaten voor eigen personeel:				
- facilitering inzicht beschikbaarheid posten (lokaal)		✓ (niet 100%)	✓	✓
Beoogde resultaten t.a.v. financiën en bestuur:				
- invulling bestuurlijke afspraken Dekkingsplan 2.0		0	✓ (gedeeltelijk)	✓
- Beperkt financieel beslag		✓	✓	x
Beoogde resultaten voor de maatschappij en burgers:				
- verhoging veiligheid inwoners Fryslân		X	✓	✓(maximaal)